

Jotta omaishoito onnistuu ja omaishoitaja pärjää - Strategiset tarkastuspisteet

Webinaari aluevaltuutetuille

30.1.2025

Sisältö

- Esitellään omaishoitajien tarvitsevaa tukea ja omaishoitoa kokonaisvaltaisesti
 - ✓Yksilötasolla – mitä omaishoitaja tarvitsee eri vaiheissa
 - ✓Yhteisötasolla – mitä omaishoitajayhdistykset tarjoavat
 - ✓Yhteiskunnan tasolla – mitä Omaishoitajaliitto ajaa lainsäädäntöön
- Aikaa kysymyksille ja keskusteluun

Strateginen ajattelu ja suunnitelma omaishoitoon

- Läheis- ja omaishoidon nykytilanne hv-alueella:
 - määrät ja arvio määrän kehityksestä; ikäjakaumat
 - omaishoidon tarpeet: hva-omaishoitajakyselyn tulokset
- Tavoitetila: omaishoito osana hoivan kokonaisuutta, suunnitelma kattavuudelle.
- Asiakasprosessien ja palveluiden nykytilanne: mm.
 - omaishoitajien neuvonta ja ohjaus –resurssit
 - vapaan järjestämisen, oh-hyvinvointi- ja terveystarkastusten sekä valmennusten määrät ja arvio määrän kehityksestä
 - yhteistyö omaishoitajayhdistyksen kanssa
- Budjetointi tavoitetilan ja suunnitelman mukaisesti – ei toisinpäin!
- Omaishoidon kokonaisvaltainen suunnitelma, tarvittavat toimenpiteet, seuranta ja arviointi.

Jotta omaishoitaja pärjää ja voi hyvin

- Palvelut
 - ✓ tieto, ohjaus ja neuvonta: kotiin annettavista palveluista ml. omaishoito
 - ✓ omaishoidon tuen asiakasprosessit (hakeminen, päätöksenteko, seuranta)
 - ✓ omaishoidon tuki: palkkio, vapaat, hyvinvointi- ja terveystarkastus, valmennus, omatyöntekijä
 - ✓ omaishoitosopimus sekä hoito- ja palvelusuunnitelma, seuranta
 - ✓ hoitokumppanuus ammattilasten kanssa, tiedon vaihto
- Muut palvelut: koti-/sairaanhoito, kotipalvelu, päivätoiminta, tukipalvelut jne.
- Omaishoitajan hyvinvointia tukevat palvelut; yksilöllisesti räätälöidyt
- Omaishoito ei ole aina oikea vaihtoehto
- Työn ja omaishoidon yhteensovittaminen; omaishoitajan mahdollisuus ansiotyöhön

Omaishoitajayhteisön tarjoama tuki ja osallistumismahdollisuudet

- Omaishoitajayhdistykset tarjoavat: tietoa, neuvontaa ja ohjausta, Ovet-valmennusta, vertaistukea ja muuta ryhmämuotoista tukea, virkistystoiminta, vapaaehtoistoiminta sekä edunvalvontaa ja vaikuttamista.
- Yhdistys voi osallistua asiantuntijana omaishoidon kehittämiseen hv-alueella ja tuoda käytännön kokemuksista nousevaa osaamista:
 - ✓ omaishoidon asiakasraadit, työpajat jne.
 - ✓ omaishoidon kehittämistyöryhmiä jo 13 hv-alueen kanssa.
- Hyvinvointialueen järjestöavustukset tärkeitä toiminnalle ja myös tiloja tarvitaan.

Kansallisen tason vaikuttaminen

1. Omaishoidon tuen lainsäädäntö
2. Työlainsäädännön uudistukset
3. Omaishoidon näkökulmasta muu lainsäädäntö, esim. hoidettavia koskevat ikääntyneiden tai vammaisten asiat
4. Omaishoitajayhdistysten asema ja valtionavustukset

Omaishoito vaatii toimia NYT !

- 10 vuodessa kattavuus
 - ✓ ympärivuorokautisessa palveluasumisessa vähentynyt kolmanneksen ja kotihoito viidenneksen
 - ✓ ympärivuorokautinen hoito muuttunut dementiahoidoksi, kotihoito pikakäynneiksi
- Myös ikääntyneiden hoidettavien omaishoidon kattavuus heikentynyt viime vuosina
- Paine omaishoitoon kasvaa!
- Omaishoito on yhteiskunnalle edullista
- Jotta omaishoitajat eivät kaadu taakkansa alle...

Ikääntyvien ja vammaisten henkilöiden palveluiden kustannuksia

Palvelun vuorokausihinta/asiakas	Kustannukset hyvinvointialueille euroa/vuosi/asiakas
Omaishoidon palkkio keskimäärin 500 € /kk. ¹ + kolme vapaavuorokautta/kk lyhytaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa 201 € /vrk.	13 236
lääkäiden kotihoito 35 € /käynti. ² Kolme käyntiä/vrk.	38 325
Ikääntyneen tehostetun palveluasumisen kustannukset 177 €/vrk.	64 605
Pitkäaikainen terveystieteiden hoito 336 €/vrk.	122 640
Kehitysvammaisen palveluasuminen (ohjattu asuminen) 72 €/vrk.	26 280
Kehitysvammaisen tehostettu palveluasuminen 197 €/vrk.	71 905
Vaikeavammaisen tehostettu palveluasuminen.	53 122

Omaishoitajakyselystä lainauksia - hyviä ratkaisuja

”Omaishoitajan vapailla ratkaiseva merkitys hoitajan jaksamiselle, hoidettava nauttii suuresti **sijaishoidon** tuomasta vaihtelusta välillä puuduttavaan arkeen.”

”Mies on aikaisemmin kieltäytynyt lähtemään sijaishoittoon. 2024 ensimmäisen kerran tuli **perhehoitaja hyvä kokemus** hyvä hoitaja. Omalta kannalta apu tuli liian myöhään tarvitsisin pitemmän jakson pois kotoa, jotta kuntoutuisin” (Puolisonsa omaishoitaja)

”**Kiertävä perhehoitaja** kotiin olisi mahtava saada vapaiden mahdollistajaksi. Olemme saaneet lapsiperheiden kotipalvelua, siitä on ollut iso apu.” (Lapsensa omaishoitaja)

”**Perhekodissa** hoito omaishoidon lomani aikana on ollut erittäin mieleinen myös hoidettavalle, kunpa näitä koteja vain olisi enemmän!” (Puolisonsa omaishoitaja)

”**Päivätoiminta** torstaisin on ollut hyvä ja olen saanut vapaata itselleni.” (Puolisonsa omaishoitaja)

”Kuukausi sitten omaishoidonohjaaja kävi arvioimassa tilannettamme ja nyt on aloitettu **jaksohoidot** ja perhehoitaja käy kotona päästämässä minua kauppaan ja esim. pyöräilyharrastukseeni eli valoa on nähtävissä tunnelin päässä.” (Puolisonsa omaishoitaja)

Omaishoitoyhteisön kärjet aluevaaleissa:

- ✓ Strategiseen ajatteluun omaishoidon kehittämisessä
- ✓ Konkreettisia toimenpiteitä ja satsausta eli omaishoidon tuen palkkioiden ja palveluiden kehittämiseen (sekä rahaa hoitopalveluihin)
- ✓ Omaishoitajayhdistyksille avustuksia ja tiloja käyttöön

Jotta omaishoito onnistuu – Omaishoidon edellytykset hyvinvointialueilla

- ✓ konkreettisia työkaluja omaishoidon strategiseen suunnitteluun ja käytännön toteutukseen
- ✓ <https://omaishoitajat.fi/wp-content/uploads/2024/11/OPAS-Jotta-omaishoito-onnistuu.pdf>

Omaishoito
näkyväksi

Jotta omaishoito onnistuu
Omaishoidon edellytykset
hyvinvointialueilla

Kiitos!

Hämeentie 105 A 18, 00550 Helsinki
Puhelin 020 7806 500

omaishoitajat.fi
#omaishoito #omaishoitajat

